

Wat te doen bij overlijden?

Sociaal Huis
OCMW SCHERPENHEUVEL-ZICHEM

OPEN. RECHTVAARDIG. WARM.

Inhoud

Inleiding	2
Aangifte overlijden	3
Wie moet u op de hoogte brengen van een overlijden?	5
Financiële instellingen	5
Diensten voor pensioenen	7
Instelling voor oorlogsvergoedingen, pensioenen, gevangenschapsrente, mobilisatievergoeding, frontstrepen	8
Kinderbijslagfonds	8
Ziekenfonds	9
Verzekeringsmaatschappijen	10
Werkgever	11
Vakbond	12
Dienst tegemoetkomingen aan personen met een handicap	12
Fonds voor Beroepsziekten	13
Fonds voor Arbeidsongevallen	13
Huiseigenaar	13
Nutsvoorzieningen	14
Abonnementen	14
Verenigingen	15
Successierechten	15
Post	15
Nuttige adressen	16

Inleiding

Wat als uw leven wordt doorkruist door de dood van iemand die u dierbaar is?

De dood van een geliefd persoon is één van de meest ingrijpende en verdrietige gebeurtenissen in een mensenleven. U moet niet enkel voorgoed afscheid nemen, u moet ook een heleboel zaken regelen op vlak van administratieve en financiële formaliteiten.

Meestal bent u daar niet op voorbereid. In deze brochure vindt u een overzicht van wat er allemaal moet of kan gedaan worden en zetten we de administratieve verplichtingen op een rijtje.

Aangifte overlijden

Als een persoon overlijdt, moet u dit zo snel mogelijk aangeven bij de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar de persoon is overleden.

Meestal zorgt de begrafenisondernemer voor de overlijdensaangifte en alle administratieve formaliteiten. Maar u kan dit ook zelf doen.

De ambtenaar van de burgerlijke stand maakt een akte van overlijden op. Dit is het officiële bewijsstuk van het overlijden. U ontvangt uittreksels uit de overlijdensakte, die u kan gebruiken om andere personen of instellingen op de hoogte te brengen van het overlijden: werkgever van de overledene, ziekenfonds, banken ...

Laatste wilsbeschikking

Bij elk overlijden gaat de ambtenaar van de burgerlijke stand na of de overledene een laatste wilsbeschikking heeft laten registreren. Als dat het geval is, gaat de gemeente na of de nabestaanden de wens van de overledene respecteren.

In de laatste wilsbeschikking kan men aangeven

- of men kiest voor een traditionele begrafenis of een crematie
- volgens welke levensbeschouwing de eventuele uitvaartplechtigheid moet worden gehouden
- in welke gemeente de laatste rustplaats zal zijn (enkel in het Vlaams Gewest)
- en of men een uitvaartverzekering heeft.

Ook kan men het formulier voor instemming of weigering tot orgaandonatie invullen en laten registreren bij de dienst bevolking van haar/zijn woonplaats.

Wie moet u op de hoogte brengen van een overlijden?

Financiële instellingen

Als de overledene of de echtgeno(o)t(e) een bankrekening, een spaarrekening, andere beleggingen, een safe of een lening bij een financiële instelling had, moet u de financiële instelling zo snel mogelijk van het overlijden op de hoogte brengen.

De banken moeten immers het totale vermogen op naam van de overledene, evenals dat van de echtgeno(o)t(e) en van beide echtgenoten samen, blokkeren. Volgens het wetboek der successierechten is de verhuurder van een kluis (de bankier dus) verplicht om bij het overlijden van de klant de bankkluis onmiddellijk te verzegelen.

De bankinstellingen hanteren deze strenge regels omdat zij niet kunnen nagaan of de personen die zich aanmelden wel degelijk de erfgenamen van de overledene zijn.

Om dringende facturen te betalen kan de langstlevende partner (gehuwd of wettelijk samenwonend) tot de helft van het bedrag op de rekening en tot een plafond van 5.000 euro als voorschot krijgen, zonder dat die een attest of een akte van erfopvolging dient voor te leggen.

Om het geld vrij te maken, dient u te beschikken over een attest van erfopvolging of akte van erfopvolging.

Attest van erfopvolging

U kan dit attest bekomen bij de ontvanger van het registratiekantoor van de laatste woonplaats van de overledene.

Voorwaarden:

- er is geen huwelijkscontract of testament
- er is geen bankkluis
- er heeft geen schenking onder levenden plaatsgevonden
- er zijn geen onbekwaam verklaarde of minderjarige kinderen
- er wonen geen erfgenamen in het buitenland.

Akte van erfopvolging

De notaris maakt een akte van erfopvolging op. Hij gaat eerst na of er een testament werd opgesteld door de overledene.

U heeft hiervoor volgende documenten nodig:

- uittreksel uit de overlijdensakte
- adres van de laatste woonplaats van de overledene
- trouwboekje(s) van de overledene
- kopieën van eventueel huwelijkscontract, testament en schenking
- identiteitsbewijs kinderen
- identiteitsbewijs van broers en zussen indien de overledene ongehuwd was en geen kinderen nalaat
- kopie van de huwelijkscontracten van de kinderen indien ze gehuwd zijn met contract
- akte van echtscheiding indien de overledene gescheiden was
- trouwboekje van de overleden gehuwde meerderjarige kinderen.

Diensten voor pensioenen

De overledene was gepensioneerd

- Werknemer privésector of zelfstandige

De ambtenaar van de dienst bevolking van de laatste woonplaats van de overledene verwittigt de Rijksdienst voor Pensioenen (RVP). Tijdens de duur van het onderzoek ontvangt de langstlevende echtgeno(o)t(e) een voorlopig overlevingspensioen.

Indien de overledene gestorven is voor de uitbetalingsdatum van het pensioen, kan het pensioen voor de lopende maand enkel nog bekomen worden door de langstlevende echtgeno(o)t(e).

Indien er nog achterstallen zijn van voorgaande maanden, kunnen deze onder bepaalde voorwaarden bekomen worden door de andere rechthebbende erfgenamen.

- Werknemer openbare sector

De langstlevende echtgeno(o)t(e) verwittigt schriftelijk de Pensioendienst voor de Overheidssector (PDOS) met een overlijdensakte en met vermelding van het brevetnummer van de overledene. Hij/zij kan ook een aanvraag indienen voor een begrafenisvergoeding en het achterstallig pensioen op de dag van overlijden.

Het pensioen van de openbare sector is verschuldigd tot en met de maand van het overlijden.

De overledene was niet gepensioneerd

- Werknemer privésector of zelfstandige

De langstlevende echtgeno(o)t(e) richt zich tot de dienst pensioenen in het sociaal huis, Markt 21 te Zichem om een

aanvraag in te dienen. Het overlevingspensioen wordt toegekend vanaf de maand van overlijden, indien de aanvraag gebeurt binnen de 12 maanden na het overlijden. Wordt het pensioen later aangevraagd, dan gaat het in op de maand die volgt op de maand van aanvraag.

- Werknemer openbare sector
De langstlevende echtgeno(o)t(e) richt zich tot de Pensioendienst voor de Overheidssector.

Instelling voor oorlogsvergoedingen, pensioenen, gevangenschapsrente, mobilisatievergoeding, frontstreden

U verwittigt best de plaatselijke afdeling of afgevaardigde.

Een maatschappelijk assistent van het Nationaal Instituut voor Oorlogsinvaliden, Oudstrijders en Oorlogsslachtoffers houdt maandelijks zitdag in het sociaal huis, telkens op de 3de donderdag van de maand van 14 tot 15 uur.

Kinderbijslagfonds

Als één van de ouders overleden is, heeft elk kind dat gerechtigd was op kinderbijslag, recht op wezenbijslag.

Hiervoor stuurt u een uittreksel uit de overlijdensakte van de overleden ouder en de geboorteakten van de rechthebbende kinderen naar het bevoegde kinderbijslagfonds.

- Werknemer privésector
U kan het kinderbijslagfonds en aansluitingsnummer opvragen bij de laatste werkgever.

- Zelfstandige
U richt zich tot het sociaal verzekeringsfonds met vermelding van het rijksregisternummer van de overledene.
- Werknemer openbare sector
U kan het kinderbijslagfonds opvragen bij de personeelsdienst of bij de Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, dienst speciale rechten.

Ziekenfonds

Bij een overlijden geeft het ziekenfonds een tussenkomst in de begrafenis kosten voor:

- werknemers privésector
- gecontroleerde werklozen
- gepensioneerden binnen het stelsel voor werknemers met een loopbaan van minimum 1/3 als werknemer.

Deze tussenkomst wordt alleen betaald aan de persoon op wiens naam de rekening van de begrafenis werd opgesteld.

Volgende personen hebben geen recht op een tussenkomst in de begrafenis kosten van het ziekenfonds:

- zelfstandigen of gepensioneerde zelfstandigen
- ambtenaren of gepensioneerden met een uitkering van de overheid
- personen ten laste.

Verzekeringsmaatschappijen

Levensverzekering

Indien de overledene een levensverzekering had afgesloten, brengt u de betrokken maatschappij op de hoogte van het overlijden.

U heeft hiervoor volgende documenten nodig:

- uittreksel uit overlijdensakte
- post-mortem verslag met de vermelding van de doodsoorzaak, afgeleverd door de arts die het overlijden heeft vastgesteld.

De verzekeringsmaatschappij zorgt dan, zoals in het contract bepaald, voor de uitkering van een kapitaal aan de nabestaanden.

Schuldsaldoverzekering

Indien de overledene een hypothecaire lening had, gaat u na of die gewaarborgd werd met een schuldsaldoverzekering op haar of zijn naam.

Zodra de verzekeringsmaatschappij de uitkering van de schuldsaldoverzekering aan de financiële instelling heeft gestort, wordt de terugbetaling van de lening herzien. Het bedrag van de uitkering wordt in het actief van de aangifte van nalatenschap opgenomen.

Autoverzekering

U brengt de verzekeringmaatschappij onmiddellijk op de hoogte van het eventueel buiten gebruik stellen van het voertuig.

Indien u de kentekenplaat wil schrappen, stuurt u deze naar de Directie Inschrijvingen van Voertuigen, dienst schrappingen. De verkeersbelasting wordt geschorst vanaf de dag waarop de kentekenplaat toekomt op deze dienst. Het inschrijvingsbewijs moet bij de auto blijven.

In geval van overlijden van de titularis kan een gewone kentekenplaat (nieuw model) overgedragen worden op naam van de langstlevende echtgeno(o)t(e).

Hospitalisatieverzekering

Vooraleer u de hospitalisatieverzekering opzegt, moet u nagaan of er nog tussenkomsten verschuldigd zijn voor de periodes van hospitalisatie vóór het overlijden.

Breng de verzekeringsmaatschappij op de hoogte van het overlijden en bezorg eventueel een uittreksel uit de overlijdensakte.

Brand- en familiale verzekering

De erfgenamen zijn verplicht om de verzekeringsmaatschappij te verwittigen van het overlijden van de verzekerde via een uittreksel uit de overlijdensakte. Indien zij de verzekering wensen op te zeggen, dienen zij dit schriftelijk te doen.

Werkgever

U neemt best contact op met de werkgever om na te gaan of er nog tegoeden zijn van een groepsverzekering of van vakantiegeld.

Bij een dodelijk arbeidsongeval moet de werkgever het ongeval aangeven bij de verzekeringsmaatschappij, die verplicht is vergoedingen uit te betalen voor de begrafenis en voor het transport van het stoffelijk overschot. Bovendien moet deze maatschappij een jaarrente uitbetalen aan de langstlevende echtgeno(o)t(e) en aan de kinderen die gerechtigd zijn op kinderbijslag.

Vakbond

U brengt de vakbond op de hoogte van het overlijden. De meeste vakbonden voorzien in een tussenkomst in de begrafenis kosten bij het overlijden van hun leden.

Dienst tegemoetkomingen aan personen met een handicap

U verwittigt de dienst FOD Sociale Zekerheid schriftelijk met een uittreksel uit de overlijdensakte. Lopende dossiers worden afgehandeld op stukken en de beslissing wordt naar het stadsbestuur gezonden.

De dienst pensioenen en personen met een handicap in het sociaal huis zendt deze beslissing naar één van de erfgenamen.

De persoon die de begrafenis kosten heeft betaald, vraagt de uitbetaling van eventuele achterstallen aan met formulier 191. De dienst pensioenen en personen met een handicap in het sociaal huis kan hierbij helpen.

U heeft hiervoor volgende documenten nodig:

- uittreksel uit de overlijdensakte
- factuur van de begrafenis kosten
- bankrekeningnummer waarop de achterstallen kunnen betaald worden.

Fonds voor Beroepsziekten

Als de overledene een uitkering kreeg van het Fonds voor Beroepsziekten, bezorgt u deze dienst een post-mortem verslag, ingevuld door de dokter die het overlijden heeft vastgesteld.

Indien het overlijden een gevolg is van de beroepsziekte, kan er een weduwerente en een begrafenisvergoeding uitbetaald worden.

Fonds voor Arbeidsongevallen

Als de overledene een uitkering kreeg van het Fonds voor Arbeidsongevallen, bezorgt u deze dienst een overlijdensakte. De betalingen worden bij het overlijden onmiddellijk stop gezet.

Huiseigenaar

Private huurwoning

Het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat het huurcontract niet beëindigd wordt door het overlijden van de huurder. Het overlijden is dus geen oorzaak van opzegging. Als de huurder overlijdt, worden zijn rechten en plichten overgedragen op zijn erfgenamen.

De erfgenamen kunnen de overeenkomst slechts beëindigen door naleving van de gewone opzeggingsmodaliteiten, net zoals de huurder of verhuurder had kunnen doen.

Dit kan ook in onderling overleg met de verhuurder. Als een clause in de huurovereenkomst vermeldt dat deze overeenkomst automatisch wordt ontbonden in geval van overlijden, dan is deze clause nietig en bijgevolg kan ze ook niet ingeroepen worden. Enkel de rechter kan de ontbinding uitspreken.

Sociale huurwoning

De partner of de samenwonende bezorgt de sociale huisvestingsmaatschappij een uittreksel uit de overlijdensakte. De sociale huisvestingsmaatschappij maakt een nieuwe huurberekening op basis van opgevraagde bewijsstukken aangaande de nieuwe inkomsten van de bewoners.

Nutsvoorzieningen

U brengt de leveranciers van gas, water, elektriciteit, telefoon, kabel ... op de hoogte van het overlijden. De contracten kunnen zowel opgezegd als overgedragen worden. U vult hiervoor meestal een overnamedocument in.

Abonnementen

U laat het abonnement voor tijdschriften, kranten ... op uw naam zetten of u zegt het abonnement op.

Verenigingen

U brengt de verenigingen op de hoogte van het overlijden van het lid.

Successierechten

Binnen de 4 maanden na het overlijden moet bij het Kantoor der Registratie en Domeinen van de laatste woonplaats van de overledene een aangifte van de nalatenschap ingediend worden.

De aangifteverplichting rust op de wettige erfgenamen, de algemene legataris (dit is diegene aan wie de gehele nalatenschap is toegewezen via een testament) of de algemene begiftigden (dit zijn diegenen die een schenking hebben gekregen van de overledene, die pas uitwerking heeft na het overlijden).

Post

Het is mogelijk om de post van de overledene op een ander adres te laten bedelen. Voor meer informatie kan u zich richten tot het plaatselijk postkantoor.

Nuttige adressen

Registratiekantoor voor Scherpenheuvel-Zichem
Philipssite 3A Bus 3
3001 Leuven
tel 02 573 85 30
rzs.j.registratie.leuven2@minfin.fed.be
www.kadaster.be

Rijksdienst voor Pensioenen
Zuidertoren
1060 Brussel
tel 1765 (gratis nummer)
www.onprvp.fgov.be

Pensioendienst voor de Overheidssector
Zuiderterren
1060 Brussel
tel 1765 (gratis nummer)
www.pdos.be

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Jan Jacobsplein 6
1000 Brussel
tel 02 546 42 11
www.rsvz.be

Instituut voor Veteranen
Regentlaan 45/46
1000 Brussel
tel 02 227 63 00

Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers
Trierstraat 70
1040 Brussel
tel 02 230 55 70
www.rkw.be

Directie Inschrijvingen van Voertuigen – dienst schrappingen
Vooruitgangstraat 56
1210 Brussel
tel 02 277 30 50
www.mobilit.belgium.be

FOD Sociale Zekerheid – dienst uitkeringen aan personen met een handicap
Kruidtuinlaan 50 bus 150
1000 Brussel
tel 0800 987 99 (gratis nummer)
www.socialsecurity.be

Fonds voor Beroepsziekten
Sterrenkundelaan 1
1210 Brussel
tel 02 226 62 11
www.fmp-fbz.fgov.be

Fonds voor Arbeidsongevallen
Troonstraat 100
1050 Brussel
tel 02 506 84 11
www.fao.fgov.be

Openingsuren

maandag t.e.m. vrijdag van 9 tot 12 uur
dinsdag en donderdag ook van 13.30
tot 16.00 uur

versiedatum 2015.08

OCMW Scherpenheuvel-Zichem
Markt 21 • 3271 Scherpenheuvel-Zichem
tel 013 77 26 47 • fax 013 78 16 93
info@sociaalhuissz.be
www.ocmwscherpenheuvel-zichem.be